

Dansk grisexport blomstrar – men motigt inom landet

HERNING. Nu är den årliga stora griskongressen i gång i danska Herning. ATL är på plats och kan konstatera att smågrisexporten blomstrar. Samtidigt kämpar den inhemska slaktgrisproduktionen i motvind och antalet grisproducenter fortsätter att minska.

Nu är den årliga stora griskongressen i gång i danska Herning. FOTO: DAVID GUSTAFSSON

TEXT
[David Gustavsson](#)

Griskongressen, eller Grisekongress som den heter på danska, drog i gång med buller och bång tisdagen den 22 oktober i Herning mitt på Jylland. Och i år firar kongressen hela 40 år. Den har alltså ägt rum varje år sedan 1984.

Som vanligt är kongressen välbesökt och precis som förra året är det över 2 000 deltagare på plats för att mingla i mässaområdet. Och ta del av värdefulla insikter och de senaste trenderna inom dansk grisenäring. Totalt 88 experter är på plats för att dela med sig av sina kunskaper från Danmarks stolta och rika grisenäring.

ATL kliver in i den stora kongressalen och möts av ett öronbedövande sorl. Alla långbord med vita dukar är fullsatta. Här ska också den årliga och uppskattade kongressmiddagen äga rum.

”Effektiva och innovativa”

Dagen inleddes med högtidliga inledningstal av Erik Larsen, ordförande för grissektorn inom företagarorganisationen Landbrug & Fødevarer, och Christian Fink Hansen, sektorschef för grissektorn på Landbrug & Fødevarer.

– Vi är effektiva, innovativa och ser alltid framåt, deklarerade Erik Larsen från scenen.

Erik Larsen, ordförande för grissektorn inom företagarorganisationen Landbrug & Fødevarer. FOTO: DAVID GUSTAVSSON

Danmarks grisproduktion är på plats fyra på listan över länder med lägst produktionskostnader: 13:70 danska kronor i genomsnitt räknat i kronor per kilo slaktkropp. Allra lägst produktionskostnader uppvisar Brasilien på motsvarande 9 danska kronor.

Antalet grisproducenter har dock minskat kraftigt i Danmark sedan 1980. Då var de 70 000. I dag är de drygt 5 000.

Grispopulationen minskar

Även den danska grispopulationen har minskat i stadig takt. I fjol fanns det 11 miljoner grisar i landet, vilket är en minskning med 20 procent jämfört med rekordåren 2006 och 2007. Den procentuella nedgången i antalet suggor var ungefär densamma.

De som säljer smågrisar på export till i första hand Tyskland tjänar ofta storkovan medan de som producerar för den inhemska marknaden har det desto kämpigare. Trenden har skapat stora bekymmer för danska slakterier, vilkas slaktvolymmer ständigt minskar.

Den danska exporten av smågrisar har ökat kraftigt de senaste 20 åren och under det första halvåret 2024 exporterades 52 procent av smågrisarna till framför allt Tyskland och Polen.

En viktig anledning är att Danmark exporterar totalt 90 procent av sin grisproduktion utanför EU. Men konkurrensen med främst Brasilien och USA, som har billigare produktion, har hårdnat rejält.

Danska bönder åker på klimatavgift

Ett stort tema under årets kongress är den danska grisenäringens mål om klimatneutralitet till 2050 och den klimatavgift som kommer att påföras det danska lantbruket.

Danmark blir det första landet i världen som inför en klimatavgift på lantbrukets koldioxidutsläpp. I Danmark står lantbruket för en tredjedel av alla koldioxidutsläpp. Och avtalet innebär att det danska lantbruket ska betala motsvarande 180 svenska kronor per ton utsläppt koldioxid från 2030.

Antibiotikaanvändningen behandlades också under förmiddagen. Användningen ligger nu på mellan 2 och 3 gram per gris. Målet är att den ska under 2 gram fram till 2027.

Afrikansk svinpest avhandlades också och inte helt överraskande nämndes utbrottet i Sverige.

– Vi ska vara glada att vi inte har fått in svinpest, som plågat Sverige, konstaterade Erik Larsen.

Sveriges första fall av afrikansk svinpest bekräftades den 6 september 2023 i Fagerstrakten. Dagen efter, den 7 september, beslutade Jordbruksverket att upprätta en smittad zon med omfattande restriktioner på omkring 1 000 kvadratkilometer. Ett år efter utbrottet godkände EU-kommissionen Sveriges ansökan om att tas bort från listan med smittade länder.

Svinen stoppas med staket

Danskarna håller smittan borta med mer radikala metoder – och har byggt ett 1,5 meter högt och 7 mil långt staket på Jylland. Staketet hindrar vildsvin från att ta sig in i landet via Tyskland. Hittills har inget fall av afrikansk svinpest konstaterats i landet. De vildsvin som lyckades ta sig in i landet innan staketet sattes upp sköts snabbt av. Då runt 90 procent av det danska grisköttet exporteras har det varit viktigt att hålla smittan borta.

– Vildsvinsstaketet mot Tyskland har kostat 70 miljoner danska kronor och är en viktig del i att säkra den danska grisproduktionen, sa Erik Larsen.

Något som också togs upp var den kraftigt minskade dödligheten bland smågrisar. Andelen smågrisar som dör under sina första levnadsdagar är nu nere på 21 procent, jämfört med 23,5 procent 2022.

– Det är härligt att se att det hårda jobb som vi har lagt ner har gett resultat. Det gör oss optimistiska för framtiden. Det är helt revolutionerande, sa Christian Fink Hansen.

Christian Fink Hansen, sektorschef för grissektorn på Landbrug & Fødevarer. FOTO: DAVID GUSTAVSSON

Minskad påverkan från ammoniak

Ammoniakhanteringen inom den danska grisproduktionen var också uppe på agendan, då ammoniak kan förångas till kväve, som i sin tur kan ge upphov till utsläpp av växthusgasen lustgas.

I Danmark har branschen sedan 1985 lyckats halvera miljöpåverkan från ammoniak per kilo slaktgris. Emission av ammoniak i stallet sker från ytan på gödseln i gångar och kulvertar samt från liggytor som blir nedsmutsade med träck och urin.

– Bara det senaste året har vi reducerat ammoniakpåverkan med 16 procent, sa Christian Fink Hansen.